

Łódź, 2 lipca 2021 r.

ZRPS-I.431.13.2021

Pan
Jarosław Kaźmierczak
Wójt Gminy Sieradz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 pkt 1 ustawy z 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) w związku z art. 29 ust. 1 ustawy z 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, dokonano kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieradzu (adres: ul. Armii Krajowej 5, 98-200 Sieradz), celem ustalenia stopnia wywiązywania się przez Wójta Gminy Sieradz z wykonywania zadania zleconego z zakresu administracji rządowej dotyczącego terminowości i prawidłowości przyznawania świadczenia wychowawczego w okresie od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku.

Czynności kontrolne w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieradzu wykonane zostały 27 i 28 maja 2021 roku. Kontrolę w trybie zwykłym przeprowadził 2-osobowy zespół kontrolerów, będących pracownikami Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi (zmiana nazwy Wydziału z Wydział Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej na Wydział Rodziny i Polityki Społecznej została wprowadzona z dniem 1 czerwca 2021 roku Zarządzeniem Nr 134/2021 Wojewody Łódzkiego z dnia 28 maja 2021 roku):

- Małgorzatę Krawczyńską – Starszego Inspektora Wojewódzkiego w Oddziale do Spraw Rodziny w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej (osoba pełniąca funkcję Kierownika Zespołu Kontrolerów),
 - Klaudynę Lekler-Lipińską – Starszego Specjalistę w ww. Oddziale
- na podstawie upoważnień z 12 maja 2021 roku (Nr 32/2021 i Nr 33/2021) wydanych z upoważnienia Wojewody Łódzkiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej (akta kontroli – str. 5 i 7).

Kontrolujący złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie z kontroli oraz dokonali wpisu do książki kontroli.

I. Uregulowania prawne i badanie prawidłowości zapisów w dokumentacji, na podstawie której Wójt Gminy Sieradz – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, realizuje zadania z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W wyniku analizy dokumentacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu (zwanego dalej Ośrodkiem lub GOPS-em) kontrolujący ustalili, że w aktach prawnych, na podstawie których realizowane są zadania z zakresu poddanego kontroli, dokonano niezbędnych zmian mających na celu wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, wynikających z przepisów ustawy z 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (akta kontroli – str. 13-44).

Zarządzeniem Nr 5/2016 z dnia 23 lutego 2016 roku Wójt Gminy Sieradz wyznaczył jednostkę organizacyjną gminy - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

Uchwałą Nr IX/52/2011 Rady Gminy Sieradz z dnia 5 września 2011 r. nadano Statut Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Uchwałą Nr XV/107/2016 Rady Gminy Sieradz z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie zmiany Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu zmieniono Statut. W § 1 Statutu, wymieniono katalog ustaw, które stanowią podstawę działania Ośrodka, w tym również ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Wewnętrzną strukturę organizacyjną Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu określa Regulamin Organizacyjny, wprowadzony w życie Zarządzeniem Nr 1/2018 Kierownika GOPS w Sieradzu z dnia 2 stycznia 2018 roku.

Ustalono również, że pracownicy zajmujący się prowadzeniem postępowań w sprawach z zakresu świadczenia wychowawczego posiadali niezbędne upoważnienia do realizacji zadań wynikających z ww. ustawy, wydane przez Wójta Gminy Sieradz (akta kontroli – str. 39-44).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu zawarł ze Spółką Akcyjną „Sygnity” umowę licencyjną na 2020 rok na oprogramowanie do obsługi Świadczeń Wychowawczych (SW) na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 (akta kontroli – str. 45-46).

II. Terminowość i prawidłowość przyznawania świadczenia wychowawczego – zgodnie z przepisami ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.).

Do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu w okresie kontrolowanym, wpłynęły 162 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym: 95 wnioski w formie papierowej oraz 67 wnioski w formie elektronicznej. Do kontroli losowo wybrano akta wraz z informacjami przyznającymi prawo do świadczenia wychowawczego. Kontrolowane dokumenty ujęto poniżej w pozycjach od 1 do 20 o następujących numerach (akta kontroli – str. 47-128):

1. GOPS.518.2020, 6/SW/2020,	11. GOPS.518.2020, 76/SW/2020,
2. GOPS.518.2020, 39/SW/2020,	12. GOPS.518.2020, 59/SW/2020,
3. GOPS.518.2020, 13/SW/2020,	13. GOPS.518.2020, 118/SW/2020,
4. GOPS.518.2020, 7/SW/2020,	14. GOPS.518.2020, 65/SW/2020,
5. GOPS.518.2020, 36/SW/2020,	15. GOPS.518.2020, 29/SW/2020,
6. GOPS.518.2020, 35/SW/2020,	16. GOPS.518.2020, 14/SW/2020,
7. GOPS.518.2020, 41/SW/2020,	17. GOPS.518.2020, 49/SW/2020,
8. GOPS.518.2020, 97/SW/2020,	18. GOPS.518.2020, 83/SW/2020,
9. GOPS.518.2020, 26/SW/2020,	19. GOPS.518.2020, 12/SW/2020,
10. GOPS.518.2020 19/SW/2020,	20. GOPS.518.2020, 57/SW.2020.

Skontrolowane wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego były zgodne ze wzorami wniosków obowiązującymi w 2019 roku - Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1177).

Wnioski objęte kontrolą były rejestrowane poprzez umieszczenie na nich daty i pieczętki wpływu do Organu i każdorazowo sprawdzane z danymi w Centralnej Bazie Beneficjentów (w ramach portalu Emp@tia). Weryfikacja ta miała na celu wyeliminowanie

zarówno prawdopodobieństwa złożenia wniosku na to samo dziecko w innym organie jak i potencjalnych przypadków wyłudzenia świadczenia wychowawczego.

Wskazane we wniosku dane osobowe – tj. imię, nazwisko, data urodzenia/zgonu, numer PESEL, stopień pokrewieństwa, były każdorazowo weryfikowane w systemie „Emp@tia” przez osobę prowadzącą postępowanie administracyjne w sprawie o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego.

W poddanych kontroli postępowaniach administracyjnych, uprawnienia do świadczenia wychowawczego przyznano na okres wynikający z przepisów ustawy. Skontrolowane wnioski wypełnione były zgodnie z obowiązującym wzorem. Informacje o przyznaniu świadczenia wychowawczego wydawane były z zachowaniem ustawowych terminów, określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego oraz ustawie. W skontrolowanych aktach nie stwierdzono uchybień pod względem wymogów ustawy.

W okresie kontrolowanym Ośrodek nie wydał żadnej decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, co za tym idzie, nie wniesiono również odwołań od decyzji administracyjnych wydanych przez Wójta Gminy Sieradz do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Procedura przyjęcia oraz przekazania wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w których miały zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przebiegała prawidłowo. W okresie kontrolowanym Ośrodek przekazał, zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową do Wojewody Łódzkiego, 3 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym: dwa wnioski zostały rozpatrzone wypłacone, jeden wniosek oczekuje na rozpatrzenie.

Na podstawie analizy przedłożonych do kontroli wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego i zgromadzonych dokumentów stwierdzono, że w aktach spraw znajdowała się pełna dokumentacja niezbędna do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego. Organ, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy prawidłowo wyliczał kwotę świadczenia wychowawczego przysługującego za niepełny miesiąc w przypadkach tzw. podzielności świadczenia wychowawczego. Prawidłowo ustalano okres, na jaki przysługuje świadczenie wychowawcze. W kontrolowanym okresie nie złożono skarg związanych z realizacją zadania.

Kierownik Ośrodka, wprowadził w GOPS procedurę postępowania w sprawie przyznania świadczenia wychowawczego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieradzu – vide: Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 8/2019 z dnia 31 grudnia 2019 roku. (akta kontroli – str. 129-160).

Zarządzeniem Nr 7/2019 z 4 listopada 2019 r. Kierownik Ośrodka, wprowadził Instrukcję Kancelaryjną Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu. Kontrolujący stwierdzają, że kontrolowane akta sprawy zawierają nieprawidłowe elementy znaku sprawy i są niezgodne z § 6 pkt 4 Instrukcji Kancelaryjnej (akta kontroli – str. 161-180).

III. Poprawność danych przekazywanych w sprawozdaniach w Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) z zakresu świadczeń wychowawczych realizowanych ze środków budżetu państwa.

W ramach kontroli, zespół kontrolujący zweryfikował rzetelność sporządzanych sprawozdań, przekazywanych za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej. Skontrolowano sprawozdania rzeczowo – finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego w oparciu o raporty z systemu Sygnity. Kontroli poddano dane wskazane w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych w miesiącach: luty i lipiec 2020 roku.

Poprawność przekazywanych danych statystycznych w Centralnej Aplikacji Statystycznej zweryfikowano w oparciu o dane zarejestrowane w rejestrze złożonych wniosków w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieradzu (akta sprawy - str. 183-213).

W wyniku szczegółowej analizy kontrolowanych raportów z systemu Sygnity i raportów ze sprawozdań w Centralnej Aplikacji Statystycznej, kontrolujący stwierdzili nieprawidłowości w poniżej wymienionym zakresie:

1. Nieprawidłowa liczba wykazanych wniosków o przyznanie świadczenia wychowawczego, gdzie w systemie dziedzicznym Sygnity Ośrodek wykazał 162 wnioski, natomiast w sprawozdaniach w Centralnej Aplikacji Statystycznej zostały wykazane 133 wnioski w kontrolowanym okresie.
2. Zarejestrowanie postanowień o przekazaniu wniosków zgodnie z właściwością miejscową w systemie Sygnity jako 28 decyzji GOPS-u.
3. Nieuwzględnienie w sprawozdaniu CAS, 3 wniosków o świadczenie wychowawcze podlegające koordynacji, wykazanych w programie dziedzicznym oprogramowania Sygnity.

Mając na uwadze powyższe, kontrolujący stwierdzili, że sprawozdania są opracowywane i przekazywane nierzetelnie i nie odzwierciedlają stanu faktycznego realizacji zadania.

IV. Efektywność realizacji zadania w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego.

Wójt Gminy Sieradz otrzymał dotację z budżetu państwa na realizację zadania z zakresu ustawy, w wysokości 12 224 322,00 zł. Z otrzymanej dotacji wykorzystano kwotę 12 224 088,29 zł, z tego na wypłatę świadczeń wychowawczych wydatkowano kwotę 12 120 192,01 zł. Koszty obsługi zadania to kwota 103 896,28 zł, którą Organ przeznaczył na wydatki związane z zatrudnieniem oraz wydatki bieżące - zakup materiałów biurowych oraz na opłaty bankowe. Ośrodek zakupił również licencję do obsługi programu Sygnity. Do budżetu państwa zwrócono środki w wysokości 233,71 zł (zweryfikowano z danymi otrzymanymi z Oddziału Planowania i Analiz Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi – akta sprawy – str. 214). W okresie kontrolowanym wypłatę świadczeń wychowawczych realizowano na konta bankowe wnioskodawców. W okresie od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku Organ wydał łącznie 163 informacje o przyznaniu świadczenia wychowawczego (akta sprawy - str. 208-210).

Pracownicy realizujący zadania z zakresu świadczenia wychowawczego w 2020 roku nie uczestniczyli w szkoleniach tematycznych mimo, iż firmy szkoleniowe organizowały w kontrolowanym okresie szkolenia on-line.

Pracownicy Ośrodka na bieżąco udzielali informacji na temat zasad ubiegania się o świadczenie wychowawcze, terminach wypłat oraz informacji o sposobach złożenia wniosków w formie elektronicznej. Dodatkową funkcję informacyjną stanowiła strona internetowa Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu, gdzie świadczeniobiorcy mogli znaleźć wszelkie niezbędne informacje dotyczące zasad i sposobu ubiegania się o świadczenie wychowawcze.

W wyniku przeprowadzonej analizy spraw, kontrolujący ustalili, że Organ wykorzystał wszystkie zasoby kadrowe i finansowe w celu realizacji kontrolowanego zadania, w związku z powyższym należy uznać, że zadanie zostało skutecznie zrealizowane.

Na podstawie dokonanych ustaleń kontrolnych, zrealizowane przez Wójta Gminy Sieradz postępowania administracyjne w sprawie o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Za nieprawidłowości, stwierdzone podczas kontroli odpowiada Kierownik Ośrodka oraz Pracownicy realizujący kontrolowane zadanie.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego z 25 czerwca 2021 roku nie wniesiono zastrzeżeń – pismo Wójta Gminy Sieradz z 1 lipca 2021 roku – GOPS.081.2.2021 (data wpływu do tut. Wydziału 1 lipca 2021 r.).

Działając na podstawie art. 47 ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, przekazuję Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami zalecam:

1. Prowadząc postępowania administracyjne stosować się do przepisów, rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz.67).
2. W systemie dziedzinowym „Sygnity”, prawidłowo kwalifikować i rejestrować wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego.
3. Kierować pracowników merytorycznych na szkolenia informatyczne w zakresie obsługi systemu dziedzinowego oraz Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 49 ww. ustawy, należy poinformować Kierownika jednostki kontrolującej o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Informacje w tym zakresie należy przekazać w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi (ul. Żeromskiego 87, 90-502 Łódź).

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Małgorzata Pyka
**Zastępca Dyrektora Wydziału Rodziny
i Polityki Społecznej**